

VY_32_INOVACE_CHK4_5160 ŠAL

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
 Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
 Číslo šablony: III/2
 Datum vytvoření: březen 2013
 Autor: PaedDr. Bohumíra Šalonková
 Určeno pro předmět: Chemie
 Tematická oblast: Chemie kolem nás
 Obor vzdělání: Kosmetické služby (69-41-I/01) 4. ročník

Název výukového materiálu: **Řešení k Pracovnímu listu na téma detergenty, ředidla, čištění skvrn**

9 5-22:55

Řešení Úkolu č. 1:
 (žáky je možno nahodile rozdělit do 2 až 7 skupin, program vygeneruje nahodile pojmy jednotlivých skupin)

Group 1 Benzol ethanol saponát (sáp mýdlo) CH ₃ COCH CH ₃ COOH	Group 2 R-COOR žlutá saponát R-COOR hydrofobní část molekuly	Group 3 R-COOR žlutá mýdlo alkylbenzensulfonát saponát	Group 4 saponát R-COOR mýdlo benzén	Group 5
---	---	---	---	---------

tetrachloreten- halogenderivát, COI₂=CCI₂, rozpouštědlo
 ethanoli- alkohol, lit. CH₃-CH₂-OH, rozpouštědlo, desinfekční prostředek
 hydrofobní část molekuly- část molekuly tenzidu, která komplex navázané nečistoty na hydrofobní část vstahuje do vody
 CH₃CH₂OH vzorec ethanolu,alkohol, rozpouštědlo
 CH₃COCH₃ vzorec acetonu, keton, rozpouštědlo
 R-COOR obecný vzorec mazlavého mýdla
 žlutové mýdlo-obsahuje žluť zvířat, žluť rozpouští tuky, proto je toto mýdlo vhodné k čištění mastných skvrn
 tenzid- základní složka pracích a čistících prostředků
 alkybenzensulfonát sodný- základ saponátů
 benzin kapalná směs uhlovodíků vhodná k čištění skvrn i pohon aut
 trichloreten-halogenderivát, COI₂=CHCl, rozpouštědlo
 čisticí- čisticí, směs acetonu, ethanolu a cyklohexanu
 toluen ředidlo, patří mezi areny
 R-COONa- obecný vzorec toaletního mýdla
 hydrofobní část molekuly- část tenzidu, která se naváže na nečistotu
 saponát -synetický detergent
 H₂O₂ peroxid vodíku, využívá se k bělení
 mýdlo nejstarší detergent, sodná nebo draselná sůl vyšší mastné kyseliny
 benzen- aren, rozpouštědlo, C₆H₆

9 5-23:02

Řešení úkolu č.2- žáci mají přiřadit pojem k vysvětlení, správné řešení lze získat po stlačení tlačítka SOLVE

Řešení úkolu č.3:

a) S6006
 b) L6000
 c) žádné z uvedených, akrylátové barvy se ředí vodou

9 5-23:28

Řešení úkolu č.4

1 CH ₃ CH 2-OH	1 ethanol	2 CH ₃ CO CH ₃	2 aceton	3 NaClO	3 chlornan sodný
4 C ₆ H ₆	4 benzén	5 C ₆ H ₅ - CH ₃	5 toluén	6 H ₂ O ₂	6 peroxid vodíku

9 5-23:36

Řešení úkolu č.5 - postup jako u úkolu č.2, po stlačení Solve-správné řešení

Skvrna

Postup čištění

1. Zčernání mýdla, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 2. šetrně, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 3. vyprat studenou vodou, možno použít chladné sapo, pak vyprat
 4. šetrně, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 5. benzénem, to- nebo tetrahydrofuranem, pak vyprat
 6. metyl zmrzlý v mrazáku, pak vyprat.

skvrna od
 zčernání mýdla
 šetrně
 vyprat studenou vodou
 šetrně
 benzénem
 mrazák zmrzlý v mrazáku

Skvrna

Postup čištění

1. Zčernání mýdla, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 2. šetrně, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 3. vyprat studenou vodou, možno použít chladné sapo, pak vyprat
 4. šetrně, pak vyprat běžným pracím prostředkem
 5. benzénem, to- nebo tetrahydrofuranem, pak vyprat
 6. metyl zmrzlý v mrazáku, pak vyprat, pokud nezmrzne v mrazáku.

skvrna od
 zčernání mýdla
 šetrně
 vyprat studenou vodou
 šetrně
 benzénem
 mrazák zmrzlý v mrazáku

9 5-23:38